

מספר הקורס: 1030305

שם הקורס בעברית: "מנון" לאפלטון

שם הקורס באנגלית: Plato's Meno

שנה"ל: תשפ"ג

שם המרצה: פרופ' יוסף צ. ליברזון

שם תכנית הלימודים: התוכנית הבינתחומית בפילוסופיה והגות יהודית

סיווג הקורס: שו"ס

משך והיקף הקורס: סמסטר א', 2 ש"ס

נקודות זכות אקדמיות: 2 נ"ז

דרישות קדם: מחשבת המערב א: מבוא לפילוסופיה יונית

מועד שעות הקבלה: ימי א' - 10:00-9:00

פרטי קשר של המרצה: Yosef.liebersohn@biu.ac.il; 050-7874237

מטרת הקורס

היעד המרכזי בקורס זה הוא להתוודע ולהתנסות במה שמכונה היום 'הקריאה הדרמטית' בדיאלוגים של אפלטון. כיום החוקרים שוב אינם מקבלים את סוקראטיס המופיע בדיאלוגים של אפלטון כשופרו של אפלטון עצמו. העובדה שאפלטון בחר לכתוב בצורה של דרמה נתפסת כמרכיב מכריע באופן קריאת הדיאלוגים. דעת אפלטון בדיאלוג כזה או אחר צריכה להיחשף תוך ניתוח דרמטי של הדיאלוג על היבטיו הפילוסופיים השונים ומתוך התחשבות עם השחקנים בדיאלוג. עם סיום הקורס הסטודנטים יכירו חלק מהשיטות בהן משתמש סוקראטיס עם בר-שיחו ויתנסו באופן שבו יש לפרש את דברי סוקראטיס. לאחר מכן ועל בסיס פירוש זה ירכשו הסטודנטים את המיומנות לנסות ולזהות מבעד לדיאלוג כזה או אחר את דעת אפלטון עצמו.

תיאור הקורס

בקורס זה ניקח את הדיאלוג "מנון" הנחשב לאחד מן הדיאלוגים המוקדמים של אפלטון וננתח אותו מתחילתו ועד סופו. דיאלוג זה חשוב במיוחד משום שהוא מטרים חלק ניכר במן הסוגיות שבהן יעסוק אפלטון בדיאלוגים המאוחרים שלו, דוגמת תורת ההיזכרות, תורת האידיאות ותורת הידיעה.

חובות הקורס

עבודה אחת בהיקף של עד שלושה עמודים במהלך הסמסטר: 20%

עבודה מסכמת בהיקף של 6 עמודים מינימום: 80%

ציון עובר: 60

- מסגרת הקורס תהיה קריאה צמודה של הדיאלוג "מנון" מתוך כתבי אפלטון, תרגום י. ליבס (ירושלים: שוקן, תשט"ו-תשכ"ז), כרך א', עמ' 414-462.

נושאי השיעורים

שיעור 1: הקדמה: השיטה הדרמטית בקריאת אפלטון.

קריאת חובה: אלכסנדר קורא, אפלטון כפשוטו (ספרית אופקים-עם עובד, 1979), עמ' 17-25.

שיעור 2: נושא הדיאלוג "מינון": ה-*arete*. היסטוריה של המונח והקשריו הפילוסופיים-תרבותיים.

קריאת חובה: יוחנן גלוקר, "על ההצטיינות", בתוך מידות ורגשות, ערכו אסא כשר ואהרון נמדר (רמת גן: חושן למשפט, 1994), עמ' 77-110.

שיעור 3: מיהו מינון ומיהו סוקראטיס כפי שהם מופיעים בדיאלוג.

קריאת חובה: י. ליברזון, "הריטוריקה של גורגיאס ב'גורגיאס'", עיון נ"ג (תשס"ה), עמ' 364-368.

שיעור 4: ההגדרה הראשונה – ריבוי של *aretai*

קריאה בשיעור: הדיאלוג "מנון", עמ' 414-416.

קריאת חובה: Roslyn Weiss, *Virtue in the Cave: Moral Inquiry in Plato's 'Meno'* (Oxford: Oxford University Press, 2001), pp. 17-27.

שיעור 5: חשיבות ה-*eidōs*

קריאה בשיעור: הדיאלוג "מנון", עמ' 417-418.

קריאת חובה: R.S. Bluck, ed., *Plato's Meno* (Cambridge University Press, 1961), pp. 4-8.

שיעור 6: ההגדרה השנייה של מינון

קריאה בשיעור: הדיאלוג "מנון", עמ' 418-420.

קריאת חובה: כסינופון, זכרונות, תרגום אריה סימון (ירושלים: מאגנס, תש"ך), עמ' 106-107.

שיעור 7: הצבע והצורה

קריאה בשיעור: הדיאלוג "מנון", עמ' 420-424.

קריאת חובה: Roslyn Weiss, *Virtue in the Cave: Moral Inquiry in Plato's 'Meno'* (Oxford: Oxford University Press, 2001), pp. 27-32.

שיעור 8: ההבדל בין ידיעה וסברה וההגדרה השלישית של מנון

קריאה בשיעור: הדיאלוג "מנון", עמ' 428-424.

קריאת חובה: R.S. Bluck, ed., *Plato's 'Meno'* (Cambridge University Press, 1961), pp. 30-43.

שיעור 9: תורת ההיזכרות: האם אפלטון החזיק בתורה זו

קריאה בשיעור: הדיאלוג "מנון", עמ' 441-429.

קריאת חובה: N. Gulley, "Plato's Theory of Recollection," *The Classical Quarterly* 4 (1954), pp. 194-213.

שיעור 10: 'סברה ישרה' (orthe doxa) וסברה

קריאת בשיעור: הדיאלוג "מנון", עמ' 447-442.

קריאת חובה: Roslyn Weiss, *Virtue in the Cave: Moral Inquiry in Plato's 'Meno'* (Oxford: Oxford University Press, 2001), pp. 171-184.

שיעור 11: הדרך ללריסה והמורים לסגולה הטובה

קריאה בשיעור: הדיאלוג "מנון", עמ' 455-448.

קריאת חובה: אפלטון, "פרותגורס" בתוך כתבי אפלטון, כרך א', תרגם י. ליבס (ירושלים: שוקן, תשט"ו-תשכ"ז), עמ' 34-11.

שיעור 12: מידה טובה אחת וכל המידות הטובות: אחד בעד כולם וכולם בעד אחד

קריאה בשיעור: הדיאלוג "מנון", עמ' 462-456.

קריאת חובה: R.S. Bluck, ed., *Plato's 'Meno'* (Cambridge University Press, 1961), pp. 43-47.

שיעור 13: משל דאידלוס והתשובה לשאלה 'כיצד נקנית ה-arete?

סיכום הדיאלוג ומילות סיכום על "מנון" ועל אפלטון

- Allen R. E. "Anamnesis in Plato's 'Meno' and 'Phaedo'," *Review of Metaphysics* 13 (1):165 -174 (1959)
- Anderson D.E. "The Theory of Recollection in Plato's 'Meno'," *Southern Journal of Philosophy* 9 (3):225-235 (1971).
- Bluck R.S. "Plato's 'Meno'," *Phronesis* (1):94-101 (1961).
- Day, Jane M. *Plato's 'Meno' in Focus*. London, New York: Routledge, 1994.
- Klein, Jacob. *A Commentary on Plato's 'Meno.'* Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1965.
- Weiss, Roslyn, *Virtue in the Cave. Moral Inquiry in Plato's 'Meno.'* Oxford: Oxford University Press, 2001.